

STØYTILTAK UTENFOR BASEN

Miljøoppfølgingsplan (MOP) ytre miljø

30.5.2016

FORSVARSBYGG KAMPFLYBASE

30.5.2016	Endelig versjon etter tilbakemelding fra Forsvarsbygg	A-02	SMS
9.5.2016	UTKAST	A-01	SMS
Dato	Fase eller milepæl	Versjon	Sign.

Innhold

1	INNLEDNING	3
1.1	BAKGRUNN	3
1.2	PROSJEKTBEKRIVELSE	3
1.3	BEHOV	4
1.4	FORHOLD TIL LOV OG FORSKRIFT	4
1.5	AVGRENSNING	4
2	MILJØASPEKTENE	5
2.1	VEGNETT OG TRANSPORTSYSTEM	5
2.2	STØY	5
2.3	UTSLIPP TIL VANN, JORD OG LUFT	6
2.4	NATURMILJØ	6
2.5	MATERIALVALG	7
2.6	ENERGI	8
2.7	LANDSKAP OG LOKALKLIMA	8
2.8	KULTURMINNER OG KULTURMILJØ	9
2.9	NÆRMILJØ, FRILUFTSLIV OG BEFOLKNINGENS HELSE	9
2.10	LANDBRUK	9
2.11	AVFALLSHÅNDTERING	9
3	REFERANSER	11

1 INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

Dette dokumentet beskriver tiltak for å nå Forsvarsbygg kampflybase sine målsetninger på ytre miljø, i forbindelse med støytiltak på bygg beliggende utenfor Ørland hovedflystasjon (ØHF). Det er utarbeidet en Miljøoppfølgingsplan Ytre Miljø MOP iht. til bestemmelser i reguleringsplanen for Kampflybasen, som beskriver overordnede og objektovergripende tiltak og mål for arbeider planlagt innenfor basen. For alle prosjekter knyttet til utbygging av Kampflybasen utarbeides det en egen delMOP som beskriver spesifikke tiltak for hvert prosjekt. Det er ikke utarbeidet en egen MOP for arbeider utenfor Ørland hovedflystasjon, og Miljøoppfølgingsplan Ytre Miljø MOP anses derfor å fungere som et overordnet dokument også for arbeider utenfor flystasjonen. For alle prosjekter utenfor ØHF vil det også utarbeides en egen delMOP som beskriver spesifikke mål og tiltak for hvert prosjekt. Dette dokumentet gjelder for støytiltak på bygg beliggende utenfor Ørland hovedflystasjon, og beskriver spesifikke mål og tiltak for disse arbeidene.

Formålet med denne delMOPen er å sikre ivaretagelse av miljøaspekter ved prosjektering og utførelse av nødvendig støytiltak av bygninger utenfor basen. Tiltakene generelt er beskrevet som fysiske eller administrative. Fysiske tiltak er konkrete tiltak som avhjelper eller bidrar til måloppnåelse. Administrative tiltak kan for eksempel være holdningsskapende eller organisatoriske tiltak.

Miljøoppfølgingsplanen gir føringer for leverandører ved planlegging og utførelse av støysiktringen. DelMOPen vil være et «levende» dokument hvor det løpende gjøres en vurdering av hvilke tiltak som iverksettes eventuelt hvilke tiltak som ikke vil bli mulig å ivareta for objektet. DelMOPen er ikke å betrakte som uttømmende i den forstand at den omfatter alle nødvendige tiltak for å oppfylle alle lover og forskrifter på miljøområdet. Det forutsettes at prosjekterende og entreprenører gjennomfører nødvendige tiltak for å nå lovpålagte krav eller andre krav.

1.2 PROSJEKTBESKRIVELSE

Forsvarsdepartementet (FD) har gitt Forsvarsbygg (FB) i oppdrag å videreutvikle Ørland hovedflystasjon slik at etablering av F-35 og omorganisering med kraftsamling av luftvern og baseforsvar, kan gjennomføres. Stortinget behandlet 14. juni 2012 den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, St.prp. nr. 73 S (2011-2012) – Et forsvar for vår tid. Som en del av stortingsbehandlingen ble det fattet vedtak om lokalisering av nye kampfly og etablering av hovedbase på Ørland, med en framskutt operasjonsbase på Evenes.

Med anskaffelsen av Norges nye kampfly F-35 skal Ørland Hovedflystasjon bli nasjonalt kraftsenter for Luftforsvaret. Etableringen av en hovedbase for kampfly på Ørland Hovedflystasjon skal legge til rette for mottak av F-35 som nytt kampfly, og en mer hensiktsmessig og effektiv styrkeproduksjon både for kampfly som våpensystem og evnen til å produsere en luftmaktkapasitet, inkludert analyse, luftvern, baseforsvar og nødvendig mobil operativ støtte. Dette innebærer at andre av Luftforsvarets avdelinger vil lokaliseres på Ørland. Det er planlagt å etablere et eget område på Ørland Hovedflystasjon med egen EBA og tilhørende infrastruktur for støtte og drift av F-35 flyene.

Utbyggingen av Ørland flystasjon som hovedbase for nytt jagerfly F-35 medfører en nær dobling av jagerflyaktiviteten sammenliknet med i dag, i tillegg avgir F-35 vesentlig mer støy en F-16. Dette fører til at støybelastningen i enkelte områder på Ørland øker vesentlig sammenliknet med i dag.

Utgangspunktet for dette prosjektet er planlegging og gjennomføring av støytiltak på bygg beliggende utenfor Ørland hovedflystasjon (ØHF). Krav til innendørs lydnivå er gitt i bestemmelser til reguleringsplan for Ørland hovedflystasjon, og prosjektets hensikt er å gjennomføre tiltak slik at bestemmelsene til innendørs lydnivå er oppfylt.

Gjennomføringen av støytiltak og omfanget av dette, følger av det oppdraget som Forsvarsbygg er gitt ved utbyggingen av Ørland flystasjon og senere krav til regulering av støy fra aktiviteten som er pålagt ved reguleringsbestemmelsene.

1.3 BEHOV

Hensikten med dette prosjektet er planlegging samt gjennomføring av støytiltak på bygninger med støy-sensitivt bruksformål for å oppfylle Reguleringsplan for Ørland Hovedflystasjon og tilhørende reguleringsbestemmelser.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet KMD har i sitt brev av 10. august 2015 Reguleringsplan for Ørland hovedflystasjon - avgjørelse i innsigelsessak, endret reguleringsbestemmelsen til:

§ 4.9.2 første ledd:

Eksisterende bebyggelse med støyfølsomt bruksformål skal sikres innendørs lydforhold tilsvarende lydklasse C angitt i NS 8175:2012. Der dette ikke er mulig ut fra bygningstekniske forhold eller et forsvarlig kost-nytte forhold, skal lydklasse D angitt i NS 8175:2012 overholdes.

§ 4.9.2 andre ledd:

Tiltak som er nødvendig for å nå de fastsatte støygrensene skal gjennomføres uten unødig opphold. Tiltak skal være sluttført senest 31.12.2019.

Reguleringsbestemmelsene skal overholdes. Reguleringsbestemmelsene vil derfor fungere som kravdokument.

I henhold til vurderinger i forprosjektet omfatter prosjektet støytiltak på 734 boliger på Ørland og Agdenes. Det er planlagt lette tiltak på 636 boliger og mer omfattende tiltak (tunge tiltak) på 98 boliger.

1.4 FORHOLD TIL LOV OG FORSKRIFT

DelMOP er forankret i Styringsdokument nivå 3 med en beskrivelse av mulige tiltak er listet opp for å nå de miljømål som er satt for prosjektet generelt og forlegninger spesielt. Noen av målene er lovpålagte krav. Selv om ikke alle lover og forskrifter er listet i dokumentet, fritar dette ikke for å følge lov og forskrift. Det er et selvsagt krav at lov og forskrift skal gjelde som et minimumskrav.

1.5 AVGRENSNING

Miljøoppfølgingsplan for støytiltak er begrenset til byggene hvor det skal gjøres tiltak og eventuell påvirkning på nærliggende områder som følge av utførelsen av tiltakene.

2 MILJØASPEKTENE

Forsvarsbyggs miljømål, samt Forsvarsbygg Kampflybases miljøoppfølgingsplan ytre miljø (MOP) og miljøstrategi er lagt til grunn for prosjektet.

Som beskrevet skal alle lover og forskrifter følges.

2.1 VEGNETT OG TRANSPORTSYSTEM

Myndighetskrav:

- Vegtrafikkloven
- Forurensningsloven

Mål:

- *Transport til og fra anleggsområdene skal ikke medføre vesentlige ulemper for andre trafikanter eller omgivelsene.*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
A1.1	Utarbeide plan for beskyttelse av omgivelser mot ulemper i bygge- og anleggsfasen.	Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, mas-setransport, driftstider, trafikk sikkerhet for gående og syklende, renhold, støydemping og støyforhold. Hensyn til myke trafikanter skal være en del av opplæring/informasjon til sjåførere og leverandører. Informasjonsopplegg ved vesentlig økte trafikkmengder på lokalt vegnett i forhold til lokalsamfunn og nødetater.	Entreprenør

2.2 STØY

Myndighetskrav:

- Plan og bygningsloven
- Byggteknisk forskrift (TEK 10)
- Norsk standard NS 8175:2012
- Miljøverndepartementets Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442
- Reguleringsplan med bestemmelser for Ørland hovedflystasjon

Mål:

- *Anleggsfasen skal ikke påføre omgivelsene unødig støybelastning.*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
	Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442, legges til grunn ved vurdering av støy i byggeperioden.		Prosjekterende

	Bestemmelser gitt i anbudsgrunnlaget knyttet til arbeidstider og varsling av støyende arbeider skal overholdes.		Entreprenør
--	---	--	-------------

2.3 UTSLIPP TIL VANN, JORD OG LUFT

Myndighetskrav:

- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften

Mål:

- *Anleggsvirksomheten skal ikke medføre forurensning (inkludert støv) som kan være til skade eller ulempe for miljøet eller ha negative konsekvenser for helse.*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
	Det skal påses at maskinelt utstyr ikke lekker olje eller drivstoff. Kontroll ved jevnlig vedlikehold og inspeksjoner.		Entreprenør
A3.2	Beredskapsplan utarbeides for å redusere konsekvensen av akutt utslipp eller søl.		Entreprenør
A3.6	Maskiner skal være utstyrt med utstyr for absorpsjon av oljeprodukter.	Utsiktet søl pga. uhell eller maskinhavari skal samles opp og utslippsstedet gjøres rent umiddelbart.	Entreprenør
A3.4	Lagring og påfylling av olje, drivstoff og kjemikalier skal skje på en sikker måte, slik at drivstoff- og oljesøl ikke oppstår.	Det skal ikke foregå lagring og påfylling nærmere enn 10 m fra vann og vassdrag.	Entreprenør
A3.4	Det skal utarbeides tiltak for å redusere tilsøling og støv på veier, fasader og bygninger i nærheten av byggeområdet.		Entreprenør
A3.5	Eventuelle utslipp av kjemikalier, drivstoff etc. skal varsles i henhold til Entreprenørens egen varslingsinstruks, til nødetater og brann.		Entreprenør
	Håndtering og oppbevaring av farlig avfall ved riving skal utføres slik at det ikke forekommer spredning av miljøgifter.		Entreprenør
	Rester av kjemikalier og maling skal sluttdeponeres forsvarlig.		Entreprenør

2.4 NATURMILJØ

Myndighetskrav:

- Lov om Naturmangfold
- Forskrift om fremmede arter

Mål:

- *Spredning av fremmede, skadelige (sortlistede arter) skal unngås ved håndtering av vegetasjon som berøres av tiltaket*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
A4.1	Sortlistede arter skal håndteres forsvarlig ved fjerning av vegetasjon som berøres av tiltaket, slik at det ikke forekommer spredning.		Entreprenør

2.5 MATERIALVALG

Myndighetskrav:

- Plan og bygningsloven
- Produktkontrollloven
- Byggeteknisk forskrift (TEK10)
- Lov om offentlige anskaffelser
- FOSA – Forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser

Mål:

- *Det skal ikke benyttes materialer og materialsammenstillinger som bidrar til sykdomsframkallende eller sjenerende inneklima (jfr. nasjonal prioritetsliste og REACH kandidat- og godkjenningsliste)*
- *Materialer skal være lavemitterende og generere minimalt med støv*
- *Stille krav til EPD, og bruke materialer med god livsløpsvurdering og som genererer lite farlig avfall ved sanering eller riving, i forhold til tekniske krav og likeverdige produkter*
- *Det skal has fokus på mulighet for resirkulering ved avsluttet bruk*
- *Materialer skal gjenbrukes der dette er hensiktsmessig*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
	Entreprenør skal utnevne en i bedriften som har ansvaret for å ivareta miljøkravene til materialer beskrevet i tilbudsdokumentet, samt innhente nødvendig dokumentasjon.	Miljøansvarlig skal kunne presentere ønsket dokumentasjon ved avsluttet prosjekt og ved forespørsel fra Byggherre. Det anbefales at denne personen har kunnskap om miljøaspektet ved materialbruk og innhold av miljøgifter.	Entreprenør

A5.1	Tremateriale med tropisk tømmer skal unngås benyttet under bygging og i det ferdige bygget. Øvrig trevirke og trebaserte produkter skal være produsert av tømmer fra FSC-sertifisert, Levende Skog/ISO 14001-sertifisert skog, PEFC-sertifisert skogsdrift eller tilsvarende sertifisering.		Entreprenør
A5.2	Helse- og miljøskadelige stoffer og produkter skal ikke benyttes. Produkter som inneholder over 0,1 % vektandel av stoffer på Miljødirektoratets prioritetsliste og REACH kandidatliste skal ikke benyttes under bygging og i det ferdige bygget.	Det skal ikke brukes stoffer eller produkter som inneholder stoffer som vil være eller forventes å bli forbudt.	Entreprenør
A5.2	Det skal benyttes produkter og materialer som totalt har lavest mulig miljøpåvirkning i forhold helse, miljø og klimapåvirkning.	Krav om substitusjonsvurdering.	Entreprenør

2.6 ENERGI

Det anses ikke å være relevant med egne energimål for dette prosjektet.

2.7 LANDSKAP OG LOKALKLIMA

Mål:

- Anleggsområdene skal sikres tilstrekkelig slik at det ikke er risiko for person- og materiellskader ved kraftig vind.

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
A7.4	Anleggstelt, byggematerialer, bygningsdeler og utendørs lager må sikres for vind. Anleggsområdene skal til enhver tid holdes ryddig.		Entreprenør

2.8 KULTURMINNER OG KULTURMILJØ

Myndighetskrav:

- Kulturminneloven
- Plan- og bygningsloven

Mål:

- *Støytiltak av vernede boliger skal gjøres iht. krav fra relevant myndighet*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
	Vernestatus for berørte bygninger skal avklares, og støytiltak skal utføres iht. retningslinjer fra relevant myndighet.		Prosjekterende

2.9 NÆRMILJØ, FRILUFTSLIV OG BEFOLKNINGENS HELSE

Mål:

- *Befolkningen skal i størst mulig grad oppleve ro og trygghet i anleggsperioden*

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
A9.2	Berørte skal gis informasjon om byggevirk- somheten for å forebygge unødvendig usik- kerhet. Ref. pkt. A1.1. Det skal utvikles rutiner for loggføring av alle henvendelser og klager i tilknytning til byggevirkksomheten og sørges for rask be- handling.		Entreprenør

2.10 LANDBRUK

Prosjektet vil ikke ha innvirkning på landbruk, og det anses ikke å være nødvendig med mål og tiltak knyttet til dette.

2.11 AVFALLSHÅNDTERING

Myndighetskrav:

- Forurensningsloven
- Avfallsforskriften
- Byggteknisk forskrift (TEK10)
- Forskrift om miljørettet helsevern

Mål:

- *Sikker håndtering av farlig avfall skal dokumenteres ved sanering og riving*
- *Det skal oppnås en utsorteringsgrad på minimum 80 % for riveavfall (fra sanering og riving)*

- Det skal oppnås en utsorteringsgrad på minimum 90 % for avfall i byggefase

Id fra MOP ytre miljø	Foreslått tiltak	Kommentar	Ansvar
A11.1	Det må etableres en ordning med kildesortering og regelmessig søppeltømming slik at det ikke hoper seg opp avfall på byggeplassen. Avfall skal sorteres så godt som mulig, tilpasset lokale ordninger og muligheter. Farlig avfall skal håndteres etter gjeldende forskrifter (Jf. Avfallsforskriften kapittel 11).		Entreprenør
A11.2	Entreprenør skal fremlegge avfallsplan for byggherre før arbeidene igangsettes.	Avfallsplanen skal vise planlagte avfallsmengder og kildesortering.	Entreprenør
	Det skal utarbeides miljøsaneringsrapporter for tiltaket.	Det utarbeides en overordnet miljøsaneringsbeskrivelse for alle byggene.	Prosjekterende
A11.2	Entreprenør skal redegjøre for hvordan kravene i RIFs mal for RTB (rent, tørt bygg) oppfylles.	Det skal foreligge skriftlige rutiner for RTB oppgavene, herunder: -Forhindre at materialer blir skadet før de kommer inn i bygget. -Planlegging av arbeidet slik man forhindrer byggefeil.	Entreprenør
A11.3	Farlig avfall skal håndteres etter gjeldende forskrifter (jf. Avfallsforskriften kap. 11). -Farlig avfall skal være emballert slik at det er egnet for lagring og transport -Farlig avfall skal oppbevares atskilt fra annet avfall, og ulike typer farlig avfall skal ikke blandes sammen.	-Etablere rutiner for merking og emballering av farlig avfall i henhold til REACH og CLP krav - Etablere systemer som muliggjør god sortering og unngår sammenblanding av farlig avfall.	Entreprenør
	Alt farlig avfall fra byggeprosjektet leveres godkjent mottaker og deklarerer elektronisk i henhold til nye retningslinjer.		Entreprenør
A11.3	Entreprenør skal kunne dokumentere at avfall inkl. masser til deponi behandles i godkjente mottak. Entreprenør skal utarbeide kontrollrutine for rapportering av mengde avfall og behandlingssted underveis i anleggsperioden.	Etablere rutiner for avfallsrapportering og sortering.	Entreprenør
A11.4	Anleggsområdene skal til enhver tid holdes ryddig, for å hindre at bygningsmaterialer, emballasje og annet avfall ikke blåser vekk i uvær.		Entreprenør
A11.7	Avfallsbeholdere og avfall må sikres for vind.		Entreprenør

3 REFERANSER

- [1] Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). LOV-2008-06-27-71
- [2] Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift) TEK10. FOR-2010-03-26-489
- [3] Forsvarsbygg kampflybase - Miljøoppfølgingsplan (MOP) ytre miljø, datert: 8.2.2016 (versjon 1)
- [4] Forsvarsbygg kampflybase – Miljøstrategi Ørland Flystasjon, datert 31.10.2013

